

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૧ અને ૨ નો
સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ
સેમેસ્ટર ૧ નો અભ્યાસક્રમ

Discipline specific course -Minor (Elective)

Credit – 04

નાટ્યસ્વરૂપમ્ એવં નાટ્યકૃતિ

કુલ ગુણ - ૫૦

કૃતિ - મહાકવિ ભાસવિરચિતમ્ સ્વપ્નવાસવદત્તમ્

ઉદ્દેશ: પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત સાહિત્યના મહાકવિ ભાસની નાટ્યકૃતિ દ્વારા જે તે સમયની સામાજિક, આર્થિક, રાજકીય સ્થિતિ અને તેનું પ્રતિબિંબિત સ્વરૂપ દર્શાવી સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય આપવો. નાટ્યસ્વરૂપના મહત્તમ લક્ષણોને ચરિતાર્થ કરતી નાટ્યમંચનક્ષમતાથી ભરપૂર કૃતિના સમગ્ર પાસાનો પરિચય કરાવવો

અભ્યાસક્રમનાં મુદ્દાઓ: નાટ્ય ની ઉત્પત્તિના મતો. સંસ્કૃત નાટ્ય સ્વરૂપ અને પ્રકાર, મહાકવિ ભાસનું જીવન, કવન, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું શીર્ષક, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ના દરેક અંકમાં આવતી ઘટનાની ચર્ચા, પાત્રો, કવિની શૈલી, સાહિત્ય વગેરે

Unit – I નાટ્ય ની ઉત્પત્તિના મતો, સંસ્કૃત નાટ્યસ્વરૂપ અને પ્રકાર, મહાકવિ ભાસનું જીવન, કૃતિઓ, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું મૂળ અને ફેરફાર, સાહિત્યપ્રકાર, ભાસનું નાટ્યકાર તરીકે મૂલ્યાંકન, નાટ્યમંચનક્ષમતાથી ભરપૂર અંક-4 (પ્રમદવનપ્રસંગ) દિગ્દર્શક, અભિનયકલાકુશળતાનો ઉત્તમ નમૂનો, નાટ્યશૈલી, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું શીર્ષક, મહાકવિ ભાસનો મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ, ભાસો હાસ:, ઉદયન કથા પર આધારિત ભાસની કૃતિઓ

Unit – II- સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૧-૨

Unit - III -સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૩-૪

Unit - IV -સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૫-૬

સંદર્ભગ્રંથો :

1. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. ગૌતમ પટેલ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ - અમદાવાદ
- 2.. દશરૂપકમ્ , સંપાદક-ડૉ. આર. પી . મહેતા ,સરસ્વતી પ્રકાશન , અમદાવાદ
3. સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર - અમદાવાદ
4. મહાકવિ ભાસ - શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પ્રકાશન - અમદાવાદ
5. ભાસનાટ્યચક્ર, આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય
6. ભાસના રૂપકોનું અનુશીલન, ડૉ. વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ
7. સંસ્કૃત નાટકો નો પરિચય, ડૉ. તપસ્વી નાંદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
8. સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ , સંપાદક- જતીન પંડ્યા, નાથુભાઈ પટેલ , ગજાનન પુસ્તકાલય , સુરત

R. M. Patel